

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а. вр

БРОЙ 43. У Новоме Саду, 21. Новембра 1859. **ГОД. II**

М Н С Л Н

О школи и учителяма.

(Продуженъ.)

VII.

Любавъ учишеля према деца.

Човечие е срце као она витка и слаба лоза, која мора подпоре имати, да се може у висину узпети и онде весело пријати. Нађели и приватили се те у висину е подпомажуће подпоре, она се весело у висъ пошне, и ту најкрасније улиста, и најслађи најблагословении плодъ донесе; ненађели подпоре те, она на земљу пада, па по праху и блату мили и вуче се, док непропадне. Тако е и човекъ, алъ особито дете; и оно те подпоре требуе, и оно е као са правомъ неким од свакога стариегъ, а особито одъ родителя и учителя очекуе. И као што се лоза, кадъ никое лепше подпоре ненађе, ниски шушњава и гологъ каменя лени, те узъ нъи пужа, пакъ с' нъима и свою судбину дели; тако се прилени и ово немоћно и любави жедно дете за свакогъ пакъ и за невалялогъ човека, ако му е само овај подпора, пакъ онда и пропадне низъ нъга, ер уз оваку подпору нитъ има сигурности нит одбране противу зала, беда и опасности живота.

Благо оной школи, где е учитель тврдъ раст, за кои се витка лоза детиегъ срца и душе сигурно вата, и по нъму правацъ узима к' небеснимъ висинама, одкудъ ће благослова примити. Алъ — као што се ни-

коя доза за ледъ ни за ледени стубъ невата; тако се ни детия душа за леденоладно, любви и милости празно срце учителя невата. Где учитель праве любви и милости према деци нема, ту е школа и наука и цело воспитаванъ празанъ сенъ само, само голо притворство, лажъ и варанъ. Само е любовь и милованъ деце едино сунце и срце и душа школе и у нъой сваке науке и свакогъ воспитаня.

VIII.

Значенъ имена школе.

Школа е грчко име, и значи одморъ одъ телесног посла; и мудри Атиняни имали су закон, коим е сваки онай смртномъ казни каштигованъ био, кои се усудио своимъ продрзливимъ и непристойнимъ улазкомъ у школу ню узнемирити и оскврнути.

Ово намъ дае сила мислити. Улазкомъ детнимъ у школу започинъ се нови животъ за нъга; ту се садъ деломъ припознае, да е оно вишега и светиега душевногъ и умногъ порекла и створа, и да е душевно и умно изображенъ нъму као човеку преко нужно; улазкомъ детета у школу започинъ се оно отличие нъгово надъ свимъ животнимъ створеньма, и преимущество: говора, любви и поштованя старији, што е досадъ у нъму безсвестно и као у сну сакривано било и лежало, починъ се садъ као таково предъ очи му, познанъ и свестъ изводити, и по удешеном плану законо неговати и одгаяти.

Ова нега и изображаванъ душе и ума изискуе ону свету тишину и миръ, како што е име школе у себи садржи. Ово вештанъ ума у нъговимъ полетима, и запаянъ душе са душевнимъ светиняма само онде прияти може, где они свакидашњи обични спољски немири, несташлуци и непристойности неуђу заедно с'

децомъ у школу. А ако се и ови у школу увуку, ако и овде разпуштеность и игра и вика махъ отме и непокорность; іошъ ако учитель самъ иль невештиномъ, иль неатнѣомъ ово у школу упусти, онда ние чудо, кад школа сасвимъ на друго изаѣе, него што треба, и кад нѣну праву цель и намеру не само недостигне, и не само промаши, него сасвимъ на противно изтера.

А да какву каштигу заслужуе онай учитель, кои сваки данъ сам собомъ школу оскврне, кои своим владанѣмъ и споляшнѣимъ изгледомъ свемъ свету најочевидниѣ знаке дае, да е онъ Богъ зна где одъ оне свете тишине и примерности далеко, и да е баш он, кои своимъ владанѣмъ и децу на ово неваляло владанѣ наводи, учи, и нѣима предначи.

(Продужиће се.)

Недельна и свечана

Евангелія и Апостоли.

На Рождество Господа нашего Иисуса Христа.

Евангеліе одъ Машея гл. II. зач. 3.

Иисусъ рѣдшъса въ Вирлеемѣ Іудейскѣмъ: во дни Иршда царя, се колскѣи ѿ костѣкъ прѣидоша во Іерусалимъ. Кадъ се родіо Иисусъ у Витлеуму юдейскомъ у време Иршда цара, мудраци са истока доѣоше у Іерусалимъ.

Глаголюще: гдѣ естъ рождѣйсѣ царь Іудейскій; видѣхомъ бо звѣздѣ егѣ на костѣцѣ, и прѣидохомъ поклонитисѣ емѣ. Говорећи: где е царь юдейскій што се родіо? ерѣ мы видисмо нѣгову звезду на истоку, и доѣошемо да му се поклонимо.

Слышавъ же Иршдъ царь смѣтисѣ, и всѣ Іеруса-

ліма съ нїмъ. А чувши то царь Иродъ смутисе, и савъ Єрусалимъ съ нїмъ.

И собравъ всѣ первосвященники и книжники людскїа, вопрошаше ѿ нїхъ: гдѣ Христосъ раждается. И сабравши есе првосвештенике и книжевнике народне, пыташе ихъ: гдѣ ће се Христосъ родити.

Онї же рекоша емѹ въ Витлеѣмѣ Іудейстѣмъ такъ во писано єсть прорѹкомъ. И ты Витлеѣме землѣ Іудова ничїмъже мѣнши еси въ владыкахъ Іудовыхъ: ѿзъ тебѣ во ѿзыдетъ вѹждъ ѿже оупасетъ люди моѹ Ісраила. А они рекоше му: У Витлеему юдейскомъ; ер тако е писано: „И ты Витлееме, земльо Іудина, нипочемъ ниси найманьї међу поглавицама*) юдовима; ер изъ тебе извиѣше вођа, кои ће управляти люде мое Ісраила.**)

Тогда Ирѹдъ тайъ призва колхвы и испытокаше ѿ нїхъ врема ѿвѣстїа звѣзды. Тада Иродъ потайно призва мудраце и испытиваше одъ нѣи време появившесе звезде (испытывао ихъ е кадъ се звезда явила.)

И пославъ ѿхъ въ Витлеѣмъ рече: шѣдше испытайте ѿзвѣстїи ѿ отрочатї: егда же ѿвѣрате, возвѣстите мї ѿко да ѿ ѿзъ шѣдъ поклонюса емѹ. И пославши ихъ (Иродъ Мудраце) у Витлеемъ рече: Идите на испытайте за дѣте, а када га нађете, явите ми, да и я идемъ и поклонимъ се нѣму.

Онї же послѣшавше цара ѿдоша: и се звѣзда, ѹже видѣша на востѹцѣ, ѿдѣше предъ нїми, дѹндеже пришедши ста вѣрхѹ, ѿдѣже вѣ отроча. А они саслушавши цара отидоше, и гле звезда, кою видише на истоку вђаше предъ нїма, докъ не дође и стаде одозго где бѣше дѣте.

*) међу градовима Юдинима.

**) Ово е прорекао за Христа пророкъ Михей.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Видѣвъ же звѣздѣ возрадовашася радостію великою сѣлѣ: И пришедше въ храминѣ, видѣша отроча съ Марією матерію егѣ, и падше поклонішася емѣ и ѿверзше сокровища своѣ принесѣша емѣ дары, злато, и ливанъ и смирнѣ. А кадъ видіше звезду обрадоваше се великомъ радостію веома; и ушавши у куфу, видіше дѣте съ Маріємъ матеромъ нѣговомъ, и паднувши доле поклонішему се;*) и отворивши своя сокровища принесоше му злато, таманъ и смиру.**)

И късть пріемше въ снѣ неокзратитиса ко Иршадѣ инымъ пѣтемъ ѿидѣша ко странѣ своѣ. И вѣсть примивши у сну, да се не враѣю к' Ироду, другимъ путемъ отидоше у свою страну — у свою землю.

Апостолъ к' Галашима гл. 4. зач. 209.

Егда пріиде кончина лѣта, посла Богъ Сѣна своего единороднаго, раждаемаго ѿ жены, бываема подзакѣномъ: Да подзакѣннымъ искѣпитъ, да кыновленіе воспріимемъ. Када доѣ свршетакъ године, — кадъ се наврши одѣ Бога одреѣено време, — посла Богъ сына своего единороднаго, кои в роѣнѣ одѣ женске, и быо подѣ закономъ; да искупи оне што су под закономъ, да усиновлѣнѣ пріимимо, — да постанемо дѣца Божія. —

И понѣже естѣ сыноке,†) посла Богъ Дѣха Сѣна своего въ сердца вашѣ, копіюща: Авва Отче. И буди да сте сынови, посла Богъ Духа сына своего (Духа сыновлѣвога) у сердца ваша, кои вашіе: Авва Отче.††)

*) Управъ молишему се, дадошему часть као Богу; еръ поклонитиса значи adorare.

**) Ливанъ е некій финій таманъ, а смиру е Мирро Murrha.

†) У Будиномъ изданію Библие тако стои, а у Апостолима изъвоихъ се чита, а то е по старіемъ изданію стои: Да яко естѣ СЫНОКЕ, кое то исто значи.

††) АВВА значи Отче.

Тѣмже оуже нѣси рабъ, но сынъ: ѿше ли сынъ ѿ наслѣдника Божіи Исуса Христа. Тако већ ниси слуга, него сынъ; а ако си сынъ, то си и наслѣдник Божіи крозь Исуса Христа.

Библична историја новог завета

за потребу дечице школске.

(Продуженъ.)

§. 5. О науци Исусовој на гори.

Када е Исусъ апостоле себи изабрао, а онъ се онда врати у Галилею пунъ душевне крепости. Нѣговъ долазакъ брзо се разгласи по свој околини оной. Онъ учаше народъ на свакоме месту, особито по зборницама или синагогама, и зато га народ врло любляше и поштиваше. Он е последнѣ три године живота свога починао млога и нечувена чудеса. На нѣгове речи слепци су прогледали, глуви прочули, неми проговорили, хроми право ходили, шта више и саме мртваце у животъ е повраћао.

Млого народа долазаше ка Исусу да га виде и да га чују. Едномъ попне се Исусъ на гору, и почне их учити овако: „Благо онима који су сиромашни духом, еръ е њима приправљено царство небесно; благо онима који плачу, еръ ће се утешити; благо онима који су кротки, еръ ће наслѣдити земљу; благо онима који су гладни и жедни правде, еръ ће се наситити; благо онима који су милостиви, еръ ће бити помиловани; благо онима који су чистога срца, еръ ће Бога угледати; благо онима који миръ чине, еръ ће се синови божіи назвати; благо онима кое прогоне у правду, еръ е њихово царство небесно; благо вама ако васъ узаерамоте и успрогоне и рекну на васъ рѣаве речи,

лажући мене ради; радујте се и веселите се, еръ е велика награда ваша на небесима.“

Далъ говораше Исусъ ученицима својима овако : „Васъ су досадъ учили, да любите пријатељ свое, а да мрзите непријатељ свое. Но я васъ учимъ, да любите и непријатељ свое, да добро чините онима који мрзе на васъ, да благосиљате оне који васъ куну, и да се Богу молити за оне који вама зло чине. Владайте се овако, па ћете бити прави синови оца вашега који е на небу; еръ сунце сия на добре и зло, и киша пада на праведне и грешне. А као што желите да вама други люди чине, чините и ви њима то исто.“

А народъ увераваше Исусъ, да онъ ни е дошао на овај светъ, да поквари законъ, него да покаже како га валя по вољи божијој испуњавати. Далъ учаше Исусъ, како валя милостиню чинити, како се Богу молити, и како постити, не предъ людма да они виде, него потайно да то само отацъ небесни види. За тим говораше Исусъ ученицима својима, да не сабираю себи блага на земљи, ер ерце хоће за благо да прионе; и нико не може у едаредъ служити два господара, земљскога и небеснога. И управо за то да се одвећ не брину ни за храну ни за одело, него да се ослањаю на Бога који ће се за то бринути.

Далъ говораше Исусъ ученицима својима, да не суде на пречацъ браћи својој, него да свагда чуваю милость што су одъ Бога добили, и да се Богу моле да јоштъ и више добию. За тимъ говораше имъ, да се чуваю лажнихъ пророка, који се съ поля добри чине, и да се клоне празнихъ речи, еръ са самима речма нико не може доћи у царство небесно; и да ни е доста само знати речи њгове, него по њима да се и владати валя.

§. 6. О шайной вечери.

Будући е народъ юдейски са свихъ страна Исеуу долазио, да чуетъ нѣгову свету науку, и да се исцелюетъ одъ различныхъ болести: зато главари свештенички и старешине народне изъ зависти и пакости стану се договарати да га погубе, потварајући на нѣга да бунитъ народъ противъ цара.

Кадъ е дошло време, да Исеусъ за грехе людске пострада, онда е онъ яшући на мазги свечано ушао у Јерусалимъ. Многи люди чуюћи за то изиђоше му на сусретъ, и стадоше предъ нѣга свое хальине по путу простирати, а други опетъ гранчице резаху и на путь предъ нѣга бацаху, у najveћој радости вичући: *Осанна сину давидовомъ, благословенъ који иде у име господи.*“

Ушавши Исеусъ у цркву изагна на полъ све који продаваху и куповаху по цркви, и испремета трпезе онихъ што меняху новце, и клупе онихъ што продаваху голубове. А по томъ рече имъ: *„У имену стоји: домъ мой домъ молишве нека се зове, а ви начинисте одъ нѣга цѣлину хайдучку.“*

На неколико дана за тимъ уготовише ученици Исеусови по нѣговој наредби у Јерусалиму пасху. У време вечере скиде Исеусъ своју горњу хальину, запреже се убрусомъ и опра ноге ученицима својима, желећи имъ съ тимъ показати, да треба свакоме срце да е чисто који жели съ нѣмиме дела имати. По томъ посадивши се за трпезу рече имъ: *„Знаше ли, шта я вама учинихъ? Ви мене зовеште учитељемъ и господомъ, и право велише, еръ шо всамъ. Кадъ дакле я као господъ и учитељ вашъ опрахъ вамъ ноге: шо сше онда и ви дужни еданъ другоме ноге праши. Я вама дадохъ примеръ, да и ви шако чинисте, као што я вама учинихъ. Заиста вамъ кажемъ: ние слуга сшарин*

одъ господара свога, ниши е посланикъ већи одъ онога који га е послао. Кадъ ово знаше онда благо вама ако шако узрадише.“

Јоштъ како сви у скупу за трпезом сеђаху и па-
ску еђаху, рече Исусъ ученицима својима: „Заиста
вамъ кажемъ, еданъ одъ васъ који са мномахъ еде из-
даће ме.“ А они се на то забринуше и стадоше едан
за другимъ говорити: „Да нисамъ я Господе?“ А
онъ имъ рече: „Еданъ одъ васъ дванаесторице који
са мномахъ у чинію умаче издаће ме.“ За тимъ узе И-
сусъ у руке хлебъ и благословивши га преломи, па
онда рече: „Узмише, едише, ово е шело мое кое се
за васъ дае, ово чинише мени за споменъ.“ А по том
узе чашу съ виномъ и давши Богу хвалу рече имъ:
„Пише изъ нѣ сви, ово е крвь моя новога завеша, коя
ће се пролиши за многе ради ошпущеня греха.“

(Продужиће се.)

Стефанъ Неманя I. Србскій великій жупанъ.

(Изъ књиге „Образи изъ обште исторіе“ одъ дра Ник. Крстића.)

(Свршетак.)

Предавши владу над србскимъ народомъ свомъ си-
ну Стефану отишао е Неманя у манастиръ Студеницу,
кои е онъ самъ сазидао. У Студеници е као калуђеръ
поживео две године, па онда зажели видети најмла-
ђега свога сина калуђера Саву, кои се непрестанце за-
државаше у святой Гори. Призове къ себи свое си-
нове, кои дошавши са властелима къ Неманьи, при-
мише одъ нѣга по другій путъ благословъ. Неманя се
крене у свету Гору 8. окт. 1198; а стигне тамо 2.
новембра. У святой Гори поживео е годину и неколи-
ко месецій, и сазидао е славный манастиръ, србску
лавру Хилендаръ; кои и данасъ дичи свету Гору. 7.

фебруара почне слабити, дозове къ себи свога сина Саву, кои е одъ то доба непрестанце быо узъ свога старога, и слабога оца. Пуни шесть дана вѣ Неманя ништа во ни піо, но се свакій данъ причешѣвао. — 12 фебруара тако ослаби, да му е синъ Сава мислю, да ће тай данъ изданути, па га за то замоли, да садъ на своіой самртной постелѣи при концу свога живота благослови свою децу, коя осташе у Србіи; и онъ саслушавши молбу свога чеда, подигне руке къ небу, и съ плачемъ поче говорити: „Света троице! Боже нашъ! славимъ те, и благосиямъ те, и молимъ ти се! Потреѣій путь даемъ свой благословъ моимъ синовима. Господе! сахрани, и укрепи ій, и све, кои ће ербскомъ државомъ владати. Помоѣ пресвете Богородице, и мое молитве нека буду на веки съ нѣима. Они нека хране мое заповести, нека испуняваю божіе законе, нека се любе измеѣу себе, и быѣе благословени, иначе гнѣвъ божій уништиѣе ій.“ Сава е чувао свога оца целу ноѣ одъ 12 на 13 фебруара; Неманя око поноѣи заспи, и кадъ су у ютру почели калуѣери пояти ютреню, нѣму се зажари лице, подигне очи къ небу, и рекне: „Хвалите Бога ва светыхъ его, хвалите его и на утврѣдени силы его.“ Св. Сава запита га: „Оче, кога видишъ, съ кимъ говоришъ?“ Неманя на то погледа свога сина, и опетъ рече: „Хвалите его и на силахъ его хвалите его и по премногому владычаствію его“ и то изрекавши издане. Неманя, старъ и слабъ лежао е на рогожини, узглавлъ му е быо еданъ камень.

Смрѣу праведничкомъ скончао е славный србскій владалацъ Неманя, божій угодникъ, и светитель. Онъ е за србскій народъ учиніо више, но што су учинили сви србеки владоци пре нѣга за петъ стотина година. Онъ е ослободіо Србе туѣга господарства, устроіо е ербску државу, прикушіо србске области у едно це-

ло, распространію свою власть на далеко, показао сръбскомъ народу путь къ слави, и овимъ путемъ сретно га водіо пуни 37 година, онъ в Сръбе утврдіо у православной вери, учећи свою децу дао в примеръ и осталимъ Сръбима, да и они свою децу даю на науке, самъ в у своемъ двору однеговао младиће отличны родителя, саградіо в многе цркве и манастире, побожне задужбине, одъ кои се неке и до данасъ сачуваше у своіой светости. Неманя в быо сръбскомъ народу заиста и отаць и майка, и господаръ, и бранитель. Сръби су знали и осећали то и онда, а осећаю и садъ; света црква признала в Неманю за божіегъ светителя: нѣговъ се споменъ слави у православной цркви 13 февраля. Требало бы, да Сръби данъ овога свогъ народногъ празника съ векомъ свечаношћу прославляю, него што то чине; та и Неманя в светый божіи угодникъ, а Сръбе опоминъ на светлу прошлость нѣовогъ народнога живота.

Неманю су саранили хилендарски калуђери съ великомъ свечаности 19. февраля 1200. На осамъ година доцнѣ замоле Стефанъ и Вукъ синови Неманьини светога Саву, свога брата, да изъ Хилендара пренесе свете мошти нѣнова оца у Сръбію. Св. Сава послуша молбу свое браће, и пренесе Неманьино тело изъ Хилендара у Сръбію, и саране га съ великомъ народномъ свечаности у манастиру Студеници 1208.

П а р а м и т и е

(Продуженъ.)

Ш.

Сунце и мѣсець.

Лепоте кѣри! чувайте се зависти. Завистъ в оборила с' неба анђеле; завистъ в любки ликъ ноћи, лепи мѣсець *пошамнила,*

Изъ савета небесногъ творца изађе ствараюћи гласъ: два светила нека на небу сияю, господари земљи дана и ноћи, явители бежећегъ времена.

Онъ рече, и би. У висину пође сунце, цар дана, прво светило. Као женикъ у венчани данъ, као јунак радујући се победномъ мегдану, тако изађе сунце у оделу светлости сияјући; венацъ најлюбкѣи боя обува- таше му главу. У радости кликну земля, сва се биля цветомъ накитише и мирисе даше.

Завистно гледашега друго светило, видећи да не може дивоту ову надасяти. На што — проговори овај у злоби — нашто два господара на едномъ престолу, и зашто да сам морао я друго а не прво светило бити.

Наедаредъ побледи одъ зависти разагната красна овогъ светлостъ; далеко одъ нѣга разлетисе на све стране по небу, и постаде неброеномъ тмомъ звезда. Као мртвацъ бледъ остаде месецъ, и застићен предъ свима се небеснима заплака: смилуй ми се отче смилуй!

Садъ анђео Божији предъ овогъ ступи, и страотне судбине речи изговори: кадъ си завидио светлости сунца, а ти ћешъ се одеадъ само од нѣгове светлости блистати, и кадгодъ земля предате изађе, ти ћешъ остати наполе илъ сасвимъ помраченъ, као што си садъ. Алъ чуй ти погрешке диете! неплачи; Милостиви ти е засадъ опростио твое зло и на добро га окрвенуо. Иди, рече ми, и утеши разкаянога, и реци му, да ће и онъ у својој сияви господаръ бити и цар. Нѣговогъ кајня сузе биће балсамъ утехе, кои ће све чезнуће ублажавати, и све сунца зракомъ уморене, новомъ снагомъ запајати.

На ово се утеши месецъ, нова га тиша ал любка светлостъ обася, којомъ и данасъ сјае; онъ својом тишомъ стазомъ пође којомъ и данасъ иде, цар ноћи,

предходникъ звездама, сећаюћи се свог зла и погрешке, сажаливъ свакој сузи, тражи кога ће ублажити, тражи кога ће утешити.

Лешоте Кћери! чувай се зависти. Зависть обори е неба Анђеле. Зависть и онај любки ликъ ноћи лепи месецъ потамни.

(Продужиће се.)

Путъ богатству.

(За чашанъ у старојој шегршској школи)

Желио си — пише Франклинъ некомъ младомъ занацији, — да ти кажемъ, чим самъ се я обогатио пак да и ти тако радишъ; ево ти неколико само речи, ал ако ихъ упамтишъ и по њима се владао будешъ, то буди уверенъ, да ће ти оне одъ велике користи бити.

Памти добро: *време е новацъ*. Ко посломъ своим само по две форинте на данъ зарадити може, ал уленьи се, па само до подне ради, а одъ подне запне у скитню кудъ, илъ се забие где, те бедевише илъ бекрия, пакъ ако ту само по форинте потроши, опет не сме држати, да е онъ само то потрошио! потрошио е онъ одну пуну форинту, — кою е зарадити могао, или да болъ рекнемъ, одбацио е. Ако то често чини, тай силни новацъ страћи. Проесапи само на одну годину, зачудићешъ се; а да шта на читавъ век? Читав спаилукъ пропадне.

Памти добро: *Кредишъ е новацъ*. Ко ти свое новце на кредитъ да, тай ти покланя све, штогод е онъ самъ вальда и троструко на њима добити мого, али зацело оно, што му ти на њи плаћашъ. То велику го милу новаца чини, особито ко већи кредитъ има. Кредитъ е големо благо; кредитъ е више люди обогатио

негъ сви труди нѣини, когодъ се са нѣимъ паметно аснити умео.

Памти добро: *Новацъ е врло плоданъ*. Една форинта раѣа другу; нѣи обадве юш две; а нѣи све четиръ юшъ четиръ, и тако далъ. Уложено пет форинти донесе тада занации юшъ петъ; юшъ едаред уложени сви десетъ буду ихъ двадесетъ, пакъ четрдесет и тако далъ; тако се долази до стотина, и до иляда. Што ихъ више имашъ, то се више коте; што их више пута уложишъ, више ѣешъ ихъ пута извадити, — то ти е путъ правце к' богатству. Ко едну супрасну врмачу убие, убия у нѣой читаве чопоре. Ко едан едини талиръ улудо избаци, неизгуби само нѣга, веѣъ све штогодъ е на нѣму и на сви добитци нѣгови добити могао, а ту су читаве стотине. Проесаци само еданъ талиръ са нѣговимъ добитцима на цео векъ човечии. Убица едного талира пороби свое потомство за милионе.

Добро памти: четрдесетъ иль педесетъ новчиѣа само, а сваки данъ у лудость избачено, изнесе на годину до близу двеста форинти; а штедливъ човекъ плати за двеста форинти за две и три иляде форинти интереса. Две и три иляде добие добаръ и поштень човек на само име; а две и три иляде ф.р. само едаредъ уложено, ваде и трговцу юшъ полу одъ четврте иляде, а теби занации и више; а више пута уложено, више пута и изваде; тако се обогаѣа поштень радии и штедливъ човекъ.

Памти ово и веруй: добаръ платацъ господари са сви люди новцима. Сазнаюли кога, да е одъ речи човек, кои обречено време одржи, кои узаямъ узетъ новац ни по часа преко обеѣаня незадржи, томе све свое новце радо повере. Буди тако, пакъ ѣешъ се обогатити. Узаямъ узетъ новац ни часа преко термина незадржи, ако ниси радъ, да ти га силомъ и срамотно отимлю, и да

нигадѣ, нигде више недобиеш. Чувай веру што е у тебе люди имаю више него животъ свой. Па ако ти се кадѣ и та несрећа деси, да неможешъ на терминъ све платити, а ти плаћай на одсеке; и на одсеке ко плаћа, показуе тимъ, да е намеранъ све платити, и тимъ колко толико веру одржи.

Памти добро: младогъ човека, кои се на данашнѣмъ времену подићи радъ, и одъ свегъ срца то жели, ништа га осимъ вредноће и штедљивости толико свету омити не може, као поштенъ и акуратностъ у свима и најситниимъ пословима нѣговимъ. Знај добро, да светъ и на најманъ ситнице, кое се поштена чести и имена твогъ тичу, и окаљати га могу, врло добро мотри и вреба; а ако не савъ светъ, алъ зацело они, кои су ти новце поверили, и одъ кои ихъ ти и за идуче време имати желиш; после они, што посла твогъ требую, и одъ кои живишъ; пакъ и они, кои су те себи добити ради, да срећанъ човекъ међ нѣима будеш; исто тако и они, што ћери имаю, и што су те ради срећна човека начинити. После ихъ има јошъ више, не као ови, што ти добро и срећу желе, већъ што гледе, где ће те у злу и срамоти увребати, ил у ню сломити, да те сатру. Да ихъ и овакови имашъ, и то тим више, што си врстнији радинъ, о томъ се ни посумняти немој, него пази, пакъ ћешъ ихъ наскоро познати. Ради дакле све штогодъ у шаке узмешъ поштено и својски, буди поноситъ са твоимъ посломъ и образомъ, пакъ ни зашто се небрини, све ће далъ добро ићи.

Јошъ при честитомъ послу буди и вредан радин. Нска ће ко свога заната најболъ знати и разумевати, кадъ га примизгиваюћи ради и око нѣга неприяня, не вреди му све знанъ ништа, и за кратко време забора виће све; а кои прилѣжно ради, накнади и оно, што ние најболъ изучио. Приони дакле и непрестано ради,

www.ниверзитетскабиблиотека.макѣшъ окромъ велики добитака и сву веру задобити. Чуели кредиторъ твой у петъ сати у зору пак до деветъ у вече твой чекиѣ куцкати, на по и на целу годину и далъ новце ти оставля; а кад те и у друго, а особито у раднѣ време у кафани затиче, ил те изъ меане певати илъ викати и инатити се чув, илъ беспослена по сокаци вуѣи се, ето га зоромъ веѣъ, и иште свое новце натрагъ, ербо се бои да ихъ неѣе судомъ и парницомъ изтеривати морати.

(Продужиѣе се.)

ЮШЪ ЕДНА РАЧУНСКА ИГРА.

0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0

Еданъ учитель стави 25 новчиѣа у петъ реди овако, да е у сваки редъ по петъ дошло, и обеѣа ономе ѣаку петину новчиѣа поклонити, кои узуме петину недираюѣи у остале тако извуѣи, да у свима редовима и с' лева десно, и озго доле брояюѣи еднаки брой (т. е. 4.) новчиѣа остане. Како се може ово учинити ?

Решенѣ у едномъ одъ идуѣи броева.

Поправка. У бр. 35. на стр. 554 у врети 20 треба читати место Адамове Аврамове.